

Streszczenie:

Obraz relacji rodzinnych szlachty polskiej w testamentach czasów saskich

Przedmiotem pracy „Obraz relacji rodzinnych szlachty polskiej w testamentach czasów saskich” była analiza więzi natury emocjonalnej zarówno w rodzinie szlacheckiej, jak i najbliższego jej otoczenia. Najistotniejszą bazę źródłową stanowią testamenty z czasów saskich, które, wbrew powszechnemu wyobrażeniu zawierają także treści natury prywatnej i emocjonalnej. Dokumenty te dostarczają informacji o życiu testatora i kręgu jego najbliższych osób: współmałżonków, dzieci, rodziców i krewnych. Jednak wśród zapisów są też legaty i informacje o osobach niespokrewnionych: współpracownikach, służbie a nawet poddanych. Dobór epoki nie był przypadkowy, bowiem okres panowania Wettinów był ostatnim etapem kształtowania się ustroju demokracji szlacheckiej - a co za tym idzie - wzmożonej jej aktywności zarówno ekonomicznej, jak i politycznej. Spójność tej epoki, obejmującej dwa pokolenia, pozwoliła na analizę przemian w społeczności wychowanej na wzorcach kultury i mentalności sarmackiej, która jednak podlegała wpływom kultury francuskiej i postępującej emancypacji. Praca stanowi jedynie próbę przybliżenia rzeczywistości szlacheckiej, bowiem testamenty, choć były dokumentem natury prawnej, zawierają wiele emocjonalnych i wybiórczych wspomnień testatorów spisanych w obliczu śmierci, a zatem pod ogromną presją emocjonalną.

Praca składa się z 4 rozdziałów. Dwa pierwsze stanowią o porządku prawnym czasów saskich, rozdział trzeci poświęcony jest więziom emocjonalnym obecnym w rodzinie szlacheckiej, której, jak się okazuje, nie stanowią zaledwie najbliżsi, ale także krewni i powinowaci. W czwartym rozdziale ukazane są z kolei relacje równie szczególne i bliskie pomiędzy współpracownikami i służbą, co dowodzi, że krąg rodziny szlacheckiej był znacznie szerszy niż mogłoby się wydawać, a rodzina wciąż stanowiła dla szlachty wartość fundamentalną.